

**บทบาทของสื่อทางสังคมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมือง
ของนักเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**

THE ROLE OF SOCIAL MEDIA IN CREATING POLITICAL AWARENESS OF SECONDARY
SCHOOL STUDENTS IN AYUTTHAYA PROVINCE

อนุภูมิ โสวเกษม, วชรินทร์ ชาญศิลป์

Anubhumi Sowkasem, Vacharin Chansilp

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: -

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของสื่อทางสังคมที่สร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อศึกษาเครื่องมือที่สร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม 7 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 17 ท่าน เลือกแบบเจาะจง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปผล และนำเสนอเขียนเป็นความเรียง

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า 1. บทบาทของสื่อทางสังคมที่สร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สื่อทางสังคมเป็นบ่อเกิดของความรู้ และทำให้นักเรียนมีช่องทางได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น แบ่งปันข้อมูลข่าวสารและโอกาสทางเครือข่าย ซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับประชาชนได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ สื่อทางสังคมได้มีบทบาทสำคัญในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย สื่อทางสังคม Facebook สื่อทางสังคม Google และสื่อทางสังคม Twitter

2. เครื่องมือที่สร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย สื่อทางสังคม Facebook สื่อทางสังคม Google และสื่อทางสังคม Twitter สื่อสังคมในฐานะเครื่องมือในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมือง พบว่า เป็นแพลตฟอร์มที่ใช้บ่อยที่สุดในทางการเมือง วิธีการดังกล่าวได้เปลี่ยนฉากทางการเมืองไปอย่างสิ้นเชิง มีการใช้ในการหาเสียงทางการเมือง การประท้วง สร้างการรับรู้ทางการเมืองและการเคลื่อนไหวทางการเมือง มีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และมีส่วนสำคัญในการได้รับความรู้ทางการเมืองและแรงจูงใจในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องทางการเมืองพร้อมทั้งให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น เนื่องจากแพลตฟอร์มเหล่านี้สามารถติดตามเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับโลก

3. แนวทางการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมเป็นการฝึกให้มีทักษะและพอโตขึ้นจะมีทักษะชีวิต มีการกระตุ้นให้นักเรียนได้กลายเป็นผู้มีทักษะในการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการกล่อมเกลากิจกรรมทางการเมืองโดยการประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม 7 ได้แก่ รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักกาล รู้จักประมาณ รู้จักชุมชน และรู้จักบุคคล ซึ่งมีแทรกอยู่แล้วในกระบวนการกล่อมเกลากิจกรรมทางการเมือง ให้นักเรียนมีกิจกรรมทางการเมืองอย่างเสรี ให้เสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองควรส่งเสริมค่านิยมประชาธิปไตยในห้องเรียนและสังคม และหลักพุทธธรรมที่เหมาะสมที่สุด ก็คือการประยุกต์หลักสัปปุริสธรรมไปใช้ด้วยแล้ว ก็ยังจะทำให้ให้นักเรียนเกิดมีการตื่นรู้ทางการเมืองได้อย่างเหมาะสม และเกิดความไว้วางใจต่อผู้นำทางการเมืองในระดับต่างๆ ตลอดจนการมีทัศนคติที่ดีต่อการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมือง อันจะส่งผลให้เกิดความมั่นคงของระบบการเมืองการปกครองของประเทศชาติสืบต่อไป

คำสำคัญ: ความตื่นรู้ทางการเมือง; บทบาทของสื่อสังคม; นักเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The research study consisted of 3 main objectives: 1) to study the role of social media in creating political awareness among secondary school students in Ayutthaya Province; 2) to study instruments creating political awareness of secondary school students in Ayutthaya Province; and 3) to present a model for creating political awareness among secondary school students in Ayutthaya Province by applying the Seven-Sappurisa dhamma. The research was employed

by Mixed Methods: Quantitative Research collecting data by using questionnaire and Qualitative Research collection data with interviewing the 17 key informants. And the collected data were analyzed and synthesized as well as summarized and presented as composition.

The findings of the research are as follows: 1. As for studying the role of social media in creating political awareness among secondary school students in Ayutthaya Province, it has been found that social media has been regarded as a source of knowledge and gives students an opportunity to learn new things, exchange knowledge, share information and networking opportunities being able to connect with people quickly and efficiently. The social media plays an important role in raising the political awareness of secondary school students in Ayutthaya Province consisting of Facebook, Google, and Twitter.

2. As for instruments creating political awareness of secondary school students in Ayutthaya Province, those consist of Facebook, Google, and Twitter. Social media, as the instruments creating political awareness, was found to be the most frequently used platform in politics. The said approach has completely changed the political scene. In matter of that it is used in political campaigns, protests, political awareness, and political activism. It has a great influence on the behavior of voters and plays an important role in obtaining political knowledge and motivation to express opinions on political matters as well as giving freedom to express their opinions, due to those platforms can track events in both local and global levels.

3. As for the model for creating political awareness among secondary school students in Ayutthaya Province, it has been found It is a model to encourage students to participate in all activities as a practice to have skills and when they grow up, they will have life skills. Students are encouraged to become skilled in political participation. This can be called political refinement by applying the seven Sappurisadhamma principles: knowing the cause, knowing the purpose,

knowing oneself, knowing moderation, knowing the proper time, knowing the community, and knowing the individual, which is already inserted in the political refinement process allowing students to engage in political activities, allowing freedom of political expression that should promote democratic values in the classroom and through social media. Accordingly, the most suitable Buddhist principles is Sappurisdhamma resulting students be awakened in politics appropriately, and trust in political leaders at various levels as well as have a positive attitude towards politics and political culture. This will result in the stability of the country's political and administrative system as well.

Keywords: Political Awareness, Role of social media, Secondary School Students

บทนำ

ในปัจจุบันการสื่อสารทางสังคมได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งการใช้สื่อทางสังคมมีพัฒนาการมาโดยลำดับ กล่าวคือ ในสังคมดั้งเดิมเทคโนโลยียังไม่เจริญก้าวหน้าและมีความจำเป็นในเรื่องการรับรู้ข่าวสารมีน้อยโดยเฉพาะทางการเมืองเพราะการปกครองจะเป็นระบบปิดอำนาจการปกครองอยู่ในมือของชนชั้นนำ โดยที่ประชาชนไม่มีโอกาสจะได้มีส่วนร่วมวิพากษ์วิจารณ์การปกครองได้ ดังนั้น ระบอบการปกครองจึงเป็นระบอบเผด็จการและระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (วิโชติ วัฒนธ, 2555, น. 141) การสื่อสารอยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านการสื่อสารมีความเป็นทวิลักษณ์ ซึ่งในด้านหนึ่งใช้ระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ ขณะที่อีกด้านหนึ่ง เป็นการสื่อสารแบบพบหน้ากันและภายในชุมชนลักษณะของสังคมเช่นนี้จะเป็สังคมที่กำลังพัฒนา ในส่วนหนึ่งของสังคมจะก้าวหน้า เช่น มีการประกอบการลงทุนอุตสาหกรรม แต่อีกด้านยังมีความล้าหลัง และระบอบการเมืองการปกครองอาจจะเป็นเผด็จการอยู่การไหลเวียนของข่าวสารยังไม่เป็นอิสระเสรีอย่างที่เป็นอยู่ในสังคมสมัยใหม่ (วิโชติ วัฒนธ, 2555, น. 141)

สื่อมวลชนเชื่อมโยงกับการสื่อสารโดยผู้นำทางทัศนคติที่ไม่เป็นทางการต่างๆ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อบุคคลในสังคมที่พบปะหรือสนทนากันอยู่ด้วยเป็นประจำ ประชาชนจะได้รับข่าวสารอย่างเต็มที่เพราะเป็นสังคมข่าวสารและประชาชนสามารถเลือกบริโภคข่าวสารได้ตามต้องการ และสามารถทำได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง (วิโชติ วัฒนธ, 2555, น. 141) ในขณะเดียวกัน สื่อสังคมออนไลน์กลายเป็นเครื่องมือที่สำคัญของนักการเมืองในการรณรงค์หาเสียง การสร้างคะแนนนิยม และการสื่อสารกับประชาชน นอกจากนี้ สื่อสังคมออนไลน์ยังเป็นเครื่องมือในการช่วยเพิ่มพื้นที่สาธารณะที่ใช้แสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์การเมืองของประชาชนทั่วไป รวมทั้งแสดงพลังของมวลชนนำไปสู่การเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างรูปธรรม เช่น การชุมนุม

ประท้วง การแสดงสัญลักษณ์ที่มีนัยยะทางการเมือง และการต่อต้านหรือสนับสนุนกลุ่มทางการเมืองที่ตนเองชื่นชอบ เป็นต้น (Bogdan Patrut and Monica Patrut (ed.), 2014, p. 15)

เมื่อพูดถึงสังคมประชาธิปไตย ประชาชนจะต้องมีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยที่ไม่มีการจำกัดและกีดกันในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งจะเป็นการบ่งบอกลักษณะของประชาธิปไตย สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประกอบไปด้วยการฟ้องเจ้าหน้าที่รัฐ การประท้วง การส่งจดหมายหรือสื่อสารต่างๆ ไปยังสำนักงานการบริจาคเงินให้ผู้สมัคร การออกเสียงเลือกตั้ง การทำงานให้พรรคการเมือง กิจกรรมด้านการรณรงค์ ซึ่งเป็นรูปแบบเดิมของการมีส่วนร่วมทางการเมืองและกำลังจะลดลง ขณะที่รูปแบบของกิจกรรมทางการเมืองที่พลเรือนคิดสร้างขึ้นและเน้นในเรื่องนโยบายได้เพิ่มมากขึ้น (Russell J. Delton, 2006, p. 73)

ส่วนในด้านการตื่นรู้ทางการเมืองมีความสำคัญมากในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งประชาชนจะต้องมีความสนใจทางการเมืองความรู้ทางการเมืองและความเข้าใจทางการเมือง นักปราชญ์มองการตื่นรู้ทางการเมืองว่าเป็นบ่อเกิดของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เพิ่มขึ้นซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิผลในการพัฒนาของชาติ ดังนั้น บทบาทของสื่อทางสังคมในการสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการตื่นรู้ทางการเมืองที่มีกับเยาวชนจะแสดงอิทธิพลในด้านความคิดและปลูกฝังทัศนคติค่านิยมในระบอบประชาธิปไตยได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของผู้ส่งข่าวสารทางสื่อทางสังคมรวมทั้งผู้รับข่าวสารทางสื่อสังคมด้วยเช่นกัน

ในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสารที่ทุกคนเข้าถึงได้ง่ายทำให้เยาวชนมุ่งความสนใจไปในทางที่ไม่เป็นสาระที่มีประโยชน์กับชีวิตของตนเองอีกทั้งเยาวชนยังเป็นผู้ที่มีจิตใจที่ยังขาดการยับยั้งชั่งใจพิจารณาว่าสิ่งใดมีประโยชน์และไม่มีประโยชน์การรับข้อมูลข่าวสารที่ไม่เป็นประโยชน์ของเยาวชนอาจทำให้เยาวชนตกเป็นเหยื่อของผู้ไม่หวังดีได้ง่าย และสื่อสังคมอาจมีข้อมูลด้านลบให้กับเยาวชนได้ถ้าหากผู้ดำเนินการสื่อสารยังขาดจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม ในขณะเดียวกัน การแทรกเข้ามาของสื่ออินเทอร์เน็ตและการสร้างสื่อทางสังคมและการบริโภคสื่อได้เพิ่มมากขึ้นอย่างหาประมาณมิได้ ในทุกมุมของโลก นี้ได้ส่งผลให้การเมืองในทุกส่วนของโลกมีอยู่ในหลายหนทาง สื่อทางสังคมได้กลายเป็นเครื่องมือสนับสนุนในการเรียนรู้และตื่นรู้ของพลเมืองและทั้งยังเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเข้าถึงประชาชนอย่างหาประมาณมิได้ แต่ในขณะเดียวกัน สื่อสังคมก็อาจทำให้เยาวชนตกเข้าไปในทางที่ไม่ถูกไม่ควรจากการสื่อสารที่ขาดความรับผิดชอบ และเนื้อหาสาระที่ขาดความถูกต้องชัดเจนและไม่เป็นจริง

ในปัจจุบัน เยาวชนรุ่นใหม่มีความสนใจเป็นอย่างมากในการเข้าร่วมงานเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ซึ่งเครือข่ายเหล่านี้ได้สร้างการเชื่อมต่อระหว่างกันและกัน และการเชื่อมต่อเหล่านี้ทำให้สามารถมีข้อมูลทางการเมืองไหลไปสู่เครือข่ายอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ข้อมูล

อาจจะเป็นข่าวทางการเมืองหรือความคิดเพื่อสร้างการตื่นรู้ทางการเมือง ดังนั้น สื่อทางสังคมจึงได้สร้างทางเลือกของแหล่งข้อมูลข่าวสารในสายตาของสังคม

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมุ่งให้ความสนใจในบทบาทของสื่อทางสังคมที่สร้างการการตื่นรู้ทางการเมืองให้แก่เยาวชนมากน้อยเพียงไร ซึ่งเยาวชนส่วนใหญ่มักจะสนใจไปในด้านที่ไม่ได้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการตื่นรู้ทางการเมืองหากแต่สนใจในด้านบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปกครองของระบอบประชาธิปไตย และการดำรงอยู่ของระบอบประชาธิปไตยของไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของสื่อทางสังคมที่สร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาเครื่องมือที่ส่งผลต่อการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อนำเสนอแนวทางของสื่อสารสังคมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม 7

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทของสื่อทางสังคมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของสื่อทางสังคมที่สร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อศึกษาเครื่องมือที่สร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเพื่อนำเสนอแนวทางการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม 7 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของสื่อทางสังคมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนเป็นลำดับต่อไป

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ซึ่งในส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษาผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา กลุ่มอดีตนักการเมือง และกลุ่มครูโรงเรียนมัธยมศึกษา รวมทั้งสิ้น 17 รูป/คน ซึ่งเป็นประชากรที่ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview) และแบบสังเกตการณ์ (Observation) โดยมีขั้นตอน ลักษณะ และการตรวจสอบ เครื่องมือโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ และมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการและทฤษฎี ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ บทบาทของสื่อทางสังคมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากเอกสาร และผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้
- 2) สร้างเครื่องมือโดยกำหนดประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 3) นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไข
- 4) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่ม ตัวอย่างประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสมมติฐานความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
- 5) หากพบว่า เครื่องมือมีความเชื่อมั่นแล้วจึงนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายต่อไป

ลักษณะของเครื่องมือสำหรับการสัมภาษณ์

ในการวิจัยนี้ ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีลักษณะ เป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดย สัมภาษณ์กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา กลุ่มอดีตนักการเมือง และกลุ่มครูโรงเรียนมัธยมศึกษา รวมทั้งสิ้น 17 รูป/คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตาม ขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) และแบบสังเกตการณ์ (Observation) ตามกลุ่ม ตัวอย่างที่ได้จำแนกไว้

2) ติดต่อขอหนังสือจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้บริหาร หรือหัวหน้าหน่วยงานกลุ่มเป้าหมาย และเขียนหนังสือขออนุเคราะห์ ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานต่างๆ ที่จะเข้าเก็บข้อมูล

3) นำส่งหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้บริหารหรือหัวหน้า หน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยกำหนดวันที่จะไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต นำมาจัดกลุ่มคำตอบ วิเคราะห์รายชื่อ วิเคราะห์โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ซึ่งในส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 33,823 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 32 แห่งของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนแรก เป็นการคัดเลือกพื้นที่ศึกษาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Sampling) ได้ 3 แห่ง มีจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 9,981 คน และขั้นตอนที่สองทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) เพื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการหาได้จากสูตร Taro Yamane ไปสุ่มตัวอย่างในโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง ที่เป็นตัวแทน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 400 กลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีขั้นตอน ลักษณะ และการตรวจสอบ เครื่องมือโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ และมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาหลักการและทฤษฎี ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของสื่อทางสังคมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากเอกสาร และผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้

2) สร้างเครื่องมือโดยกำหนดประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ประเด็น และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3) นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไข

4) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

5) หากพบว่า เครื่องมือมีความเชื่อมั่นแล้วจึงนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายต่อไป

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ขอคำแนะนำจากปรีกษาโครงการวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

2) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธาน และกรรมการที่ปรึกษาโครงการวิจัย เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงครายข้อ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.71

3) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด เท่ากับ 0.9841

4) นำแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเสนอต่อที่ปรึกษาโครงการวิจัย เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตาม ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้จำแนกไว้

2) ติดต่อขอหนังสือจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้บริหาร หรือหัวหน้าหน่วยงานกลุ่มเป้าหมาย และเวียนหนังสือขออนุญาต ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานต่างๆ ที่จะเข้าเก็บข้อมูล

3) นำส่งหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้บริหารหรือหัวหน้า หน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยกำหนดวันที่จะไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

4) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ จำนวน 400 ชุด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสำรวจ (Editing) แล้วดำเนินการลงรหัสตามคู่มือการลงรหัส (Code Book) หลังจากนั้น ได้มีการตรวจสอบแบบสำรวจเพื่อความถูกต้องอีก 1 ครั้ง แล้วจึงดำเนินการถ่ายรหัสทั้งหลายลงในแบบฟอร์มถ่ายข้อมูล (Transfer Sheet) บรรจุข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามโดยใช้การประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์และเสนอข้อมูล ดังนี้

- 1) สถานภาพส่วนบุคคลและปัจจัยทางด้านสังคม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชากรเกี่ยวกับบทบาทของสื่อทางสังคมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) นำเสนอข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียงประกอบตาราง
- 3) ข้อมูลข้อเสนอแนะแนวทางจากคำถามปลายเปิดผู้วิจัยได้นำมาจัดกลุ่มคำตอบวิเคราะห์รายชื่อ วิเคราะห์โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องบทบาทของสื่อสังคมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลวิจัยดังต่อไปนี้ คือ

1. การวิเคราะห์บทบาทของสื่อทางสังคมที่สร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า

นักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสื่อทางสังคมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสภาพการตื่นรู้ทางการเมือง โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับสูงที่สุด ซึ่งให้ความสนใจทางการเมือง ความรู้ทางการเมืองและความเข้าใจทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อวิทยุโทรทัศน์มากที่สุด ขณะที่ด้านสื่อทางสังคม Facebook นักเรียนเห็นว่า Facebook ได้เสนอข่าวสารการเมืองทำให้มีความสนใจทางการเมืองมาก ส่วนด้านสื่อทางสังคม Twitter นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านได้เข้าใจประเด็นทางการเมืองที่

นักการเมืองออกมาแสดงความคิดเห็นในวาระต่างๆ มากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Khamoka (2022) ได้ศึกษาบทบาทของแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียในการสร้างความตระหนักรู้ทางการเมืองในหมู่นักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐบาลในเมือง Duhok ในอิรัก การศึกษาสรุปได้ว่าผู้เข้าร่วมใช้แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียที่มีเปอร์เซ็นต์สูงในการแสวงหาความรู้และข่าวการเมืองเนื่องจากมีความรวดเร็ว ไร้การตรวจสอบ กระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมือง และรวบรวมการรับรู้ทางการเมือง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสัปปุริสธรรม 7 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม พบว่า ด้านความเป็นผู้รู้จักเหตุ อยู่ในระดับสูงที่สุด ซึ่งนักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านได้รู้จักเหตุที่ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง มากที่สุด ด้านความเป็นผู้รู้จักผล นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านได้รู้ผลแห่งการปกครองแบบเผด็จการว่าเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตย มากที่สุด ด้านความเป็นผู้รู้จักตน นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านได้รู้ตนเองว่าได้แสวงหาความรู้ในการปกครองประชาธิปไตย มากที่สุด ด้านความเป็นผู้รู้จักประมาณ นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านรู้จักความพอดีในการติดตามข่าวสารทางการเมืองต่างๆ ที่เกิดขึ้นมากที่สุด ด้านความเป็นผู้รู้จักกาลเวลา นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านได้กำหนดกาลเวลาที่เหมาะสมในการรับสื่อทางสังคม มากที่สุด ด้านความเป็นผู้รู้จักชุมชนหรือสังคม นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านได้ใช้สื่อทางสังคมในด้านการแสดงความคิดเห็นที่มุ่งชุมชนเป็นหลัก มากที่สุด ด้านความเป็นผู้รู้จักความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่าท่านได้ใช้สื่อทางสังคมส่งข่าวโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีเพศ วัยและการศึกษา มากที่สุด

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสื่อทางสังคมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ตัวแปรตาม) โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับสูงที่สุด ขณะที่ด้านความสนใจทางการเมือง นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านให้ความสนใจในประเด็นที่มีความขัดแย้งทางความคิดในสังคม ด้านความรู้ทางการเมือง ในประเด็นว่า ท่านได้ทราบเป็นอย่างดีว่าระบบการเมืองปฏิบัติการได้อย่างไร ด้านความเข้าใจทางการเมือง ในประเด็นว่า ท่านมีความเข้าใจสถาบันต่างๆ ที่ปฏิบัติการอยู่ในระบบการเมือง และด้านการสนับสนุนทางการเมือง นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านสนับสนุนการอบรมกลุ่มเอกลาทางการเมือง มากที่สุด

2. การวิเคราะห์เครื่องมือที่สร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า เครื่องมือที่สร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่โดดเด่น ได้แก่

สื่อสังคม Facebook: ปัจจุบันมีสื่อหลากหลายทำให้เยาวชนได้เข้าถึงความตื่นรู้ทางการเมือง เช่น Facebook เป็นต้น บทบาทของสื่อสังคมมีมากต่อสังคมปัจจุบันกับเยาวชนซึ่งให้

ความสนใจอย่างมากต่อเหตุการณ์ทางการเมืองและกระตุ้นให้เกิดความสนใจทางการเมือง มีบทบาทสูงเนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคเทคโนโลยีข่าวสารและเข้าถึงเยาวชนคนรุ่นใหม่ได้ ในสถานการณ์ปัจจุบันการสื่อสารเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของสังคมอย่างรวดเร็วโดยระบบออนไลน์ แต่ความสนใจในสื่อประเภทใดก็สามารถเลือกได้หากเป็นสื่อทางการเมืองที่สื่อกันในหมู่นักเรียน ก็จะเป็นประเด็นของการส่งรูปข้อความต่อๆ กันบางเรื่องบางประเด็นก็ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์เกิดการตื่นตัวให้ค้นหาเพื่อจะได้รู้เท่าทันสังคมข่าว ดังนั้น การสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองกับเยาวชนในปัจจุบันบทบาทของสื่อต้องนำเสนอในหลากหลายแง่มุมที่มีความเป็นธรรมและหลีกเลี่ยงประเด็นที่ก่อให้เกิดความแตกแยกโดยเฉพาะการสาดโคลนใส่กันโดยขาดข้อมูลที่เป็จริง

สื่อสังคม Google: สื่อทางสังคมที่เป็นเครื่องมือในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ Google ซึ่งนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้ความสนใจทางการเมือง ความรู้ทางการเมืองและความเข้าใจทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ และยังให้ความสนใจทางการเมือง และความเข้าใจทางการเมืองผ่านสื่อทางสังคม คือ Google เป็นส่วนมาก นอกจากนี้ ให้ความสนใจในบทบาทของสื่อทางสังคมที่เผยแพร่เรื่องการเมืองเพราะมีความฉับไวมาก

สื่อสังคม Twitter: บทบาทของสื่อทางสังคมกับเยาวชนมีความใกล้ชิดสื่อตรงถึงมือของเยาวชนมากขึ้นสื่อทางสังคมควรถูกใช้หรือไม่ในมุมมองในยุคนี้น่าคิดว่าควรไม่ควรตอบว่าห้ามไม่ได้ เพราะการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีทางการสื่อสารล้ำสมัยส่งตรงถึงมือผู้บริโภคผ่านมือถือซึ่งมือถือเปรียบเสมือนคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่รวมทุกข่าวสารในการเผยแพร่ข้อมูล

3. แนวทางการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมเป็นการฝึกให้มีทักษะและพอโตขึ้นจะมีทักษะชีวิต มีการกระตุ้นให้นักเรียนได้กลายเป็นผู้มีทักษะในการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการกล่อมเกลາทางการเมืองโดยการประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม 7 ได้แก่ รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักกาล รู้จักประมาณ รู้จักชุมชน และรู้จักบุคคล ซึ่งมีแทรกอยู่แล้วในกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง ให้นักเรียนมีกิจกรรมทางการเมืองอย่างเสรี ให้เสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองควรส่งเสริมค่านิยมประชาธิปไตยในห้องเรียนและสังคม และหลักพุทธธรรมที่เหมาะสมที่สุด ก็คือการประยุกต์หลักสัปปุริสธรรมไปใช้ด้วยแล้ว ก็ยิ่งจะให้นักเรียนเกิดมีการตื่นรู้ทางการเมืองได้อย่างเหมาะสม และเกิดความไว้วางใจเชื่อใจต่อผู้นำทางการเมืองในระดับต่างๆ ตลอดจนการมีทัศนคติที่ดีต่อการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมือง อันจะส่งผลให้เกิดความมั่นคงของระบบการเมืองการปกครองของประเทศชาติสืบต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของสื่อสังคมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยได้สรุปอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์บทบาทของสื่อทางสังคมที่สร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า

นักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสื่อทางสังคมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสภาพการตื่นรู้ทางการเมือง โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับสูงที่สุด ซึ่งให้ความสนใจทางการเมือง ความรู้ทางการเมืองและความเข้าใจทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อวิทยุโทรทัศน์มากที่สุด ขณะที่ด้านสื่อทางสังคม Facebook นักเรียนเห็นว่า Facebook ได้เสนอข่าวสารการเมืองทำให้มีความสนใจทางการเมืองมาก ส่วนด้านสื่อทางสังคม Twitter นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านได้เข้าใจประเด็นทางการเมืองที่นักการเมืองออกมาแสดงความคิดเห็นในวาระต่างๆ มากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Khamoka (2022) ได้ศึกษาบทบาทของแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียในการสร้างความตระหนักรู้ทางการเมืองในหมู่นักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐบาลในเมือง Duhok ในอิรัก การศึกษาสรุปได้ว่าผู้เข้าร่วมใช้แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียที่มีเปอร์เซ็นต์สูงในการแสวงหาความรู้และข่าวการเมืองเนื่องจากมีความรวดเร็ว ไร้การตรวจสอบ กระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมือง และรวบรวมการรับรู้ทางการเมือง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสัปบุริสธรรม 7 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม พบว่า ด้านความเป็นผู้รู้จักเหตุ อยู่ในระดับสูงที่สุด ซึ่งนักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านได้รู้จักเหตุที่ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง มากที่สุด ด้านความเป็นผู้รู้จักผล นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านได้รู้ผลแห่งการปกครองแบบเผด็จการว่าเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตย มากที่สุด ด้านความเป็นผู้รู้จักตน นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านได้รู้ตนเองว่าได้แสวงหาความรู้ในการปกครองประชาธิปไตย มากที่สุด ด้านความเป็นผู้รู้จักประมาณ นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านรู้จักความพอดีในการติดตามข่าวสารทางการเมืองต่างๆ ที่เกิดขึ้นมากที่สุด ด้านความเป็นผู้รู้จักกาลเวลา นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านได้กำหนดกาลเวลาที่เหมาะสมในการรับสื่อทางสังคม มากที่สุด ด้านความเป็นผู้รู้จักชุมชนหรือสังคม นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านได้ใช้สื่อทางสังคมในด้านการแสดงความคิดเห็นที่มุ่งชุมชนเป็นหลัก มากที่สุด ด้านความเป็นผู้รู้จักความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่าท่านได้ใช้สื่อทางสังคมส่งข่าวโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีเพศ วัยและการศึกษา มากที่สุด

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสื่อทางสังคมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ตัวแปรตาม) โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับสูงที่สุด ขณะที่ด้านความสนใจทางการเมือง นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านให้ความสนใจในประเด็นที่มีความขัดแย้งทางความคิดในสังคม ด้านความรู้ทางการเมือง ในประเด็นว่า ท่านได้ทราบเป็นอย่างดีว่าระบบการเมืองปฏิบัติการได้อย่างไร ด้านความเข้าใจทางการเมือง ในประเด็นว่า ท่านมีความเข้าใจสถาบันต่างๆ ที่ปฏิบัติการอยู่ในระบบการเมือง และด้านการสนับสนุนทางการเมือง นักเรียนเห็นด้วยกับประเด็นว่า ท่านสนับสนุนการอบรมกลุ่มเยาวชนทางการเมือง มากที่สุด

2. การวิเคราะห์เครื่องมือที่สร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า เครื่องมือที่สร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่โดดเด่น ได้แก่

สื่อสังคม Facebook: ปัจจุบันมีสื่อหลากหลายทำให้เยาวชนได้เข้าถึงความตื่นรู้ทางการเมือง เช่น Facebook เป็นต้น บทบาทของสื่อสังคมมีมากต่อสังคมปัจจุบันกับเยาวชนซึ่งให้ความสนใจอย่างมากต่อเหตุการณ์ทางการเมืองและกระตุ้นให้เกิดความสนใจทางการเมือง มีบทบาทสูงเนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคเทคโนโลยีข่าวสารและเข้าถึงเยาวชนคนรุ่นใหม่ได้ ในสถานการณ์ปัจจุบันการสื่อสารเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของสังคมอย่างรวดเร็วโดยระบบออนไลน์ แต่ความสนใจในสื่อประเภทใดก็สามารถเลือกได้หากเป็นสื่อทางการเมืองที่สื่อกันในหมู่นักเรียน ก็จะเป็นประเด็นของการส่งรูปข้อความต่อๆ กันบางเรื่องบางประเด็นก็ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์เกิดการตื่นตัวให้ค้นหาเพื่อจะได้รู้เท่าทันสังคมข่าว ดังนั้น การสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองกับเยาวชนในปัจจุบันบทบาทของสื่อต้องนำเสนอในหลากหลายแง่มุมที่มีความเป็นธรรมและหลีกเลี่ยงประเด็นที่ก่อให้เกิดความแตกแยกโดยเฉพาะการสาดโคลนใส่กันโดยขาดข้อมูลที่เป็นจริง

สื่อสังคม Google: สื่อทางสังคมที่เป็นเครื่องมือในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ Google ซึ่งนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้ความสนใจทางการเมือง ความรู้ทางการเมืองและความเข้าใจทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ และยังให้ความสนใจทางการเมือง และความเข้าใจทางการเมืองผ่านสื่อทางสังคม คือ Google เป็นส่วนมาก นอกจากนี้ ให้ความสนใจในบทบาทของสื่อทางสังคมที่เผยแพร่เรื่องการเมืองเพราะมีความฉับไวมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ อับดุล กานี และคณะ (2020) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของโซเชียลมีเดียในฐานะเครื่องมือสำหรับการตระหนักรู้ทางการเมืองและการระดมพลในปากีสถาน การศึกษาพบว่าแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียเป็นวิธีที่ใช้บ่อยที่สุดในการเมืองของปากีสถานและในจังหวัดปัญจาบ วิธีการดังกล่าวได้เปลี่ยน

ฉากทัศน์ทางการเมืองไปอย่างสิ้นเชิง มีการใช้อย่างมากในการหาเสียงทางการเมือง การประท้วง รายการทอล์คโชว์ และมีผลกระทบอย่างมากต่อพฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

สื่อสังคม Twitter: บทบาทของสื่อทางสังคมกับเยาวชนมีความใกล้ชิดสื่อตรงถึงมือของเยาวชนมากขึ้นสื่อทางสังคมควรถูกใช้หรือไม่ในมุมมองในยุคนี้นักถามว่าควรไม่ควรตอบว่าห้ามไม่ได้ เพราะการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีทางการสื่อสารล้ำสมัยส่งตรงถึงมือผู้บริโภคผ่านมือถือซึ่งมือถือเปรียบเสมือนคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่รวมทุกข่าวสารในการเผยแพร่ข้อมูล สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Al-Jasser (2020) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียใหม่ในการปลูกจิตสำนึกของนักศึกษามหาวิทยาลัยซาอุดีอาระเบียต่อประเด็นทางการเมือง ผลการวิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมพึ่งพา Twitter อย่างมากในการรับความรู้ทางการเมือง เนื่องจากการใช้และเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ซึ่งในทางกลับกันจะกำหนดความตระหนักรู้ทางการเมืองและปรับปรุงความรู้ทางการเมืองและแรงจูงใจในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องทางการเมือง พร้อมทั้งให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Saber (2017) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสื่อใหม่ในการสร้างความตระหนักรู้ทางการเมืองในหมู่เยาวชนต่อปัญหาระดับชาติและระดับโลก การศึกษาสรุปได้ว่าวิธีการดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการสร้างความตื่นรู้ของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของความหลากหลายและความคลุมเครือ และการเข้าถึงแหล่งที่มา...วิธีการดังกล่าวถือเป็นความตระหนักรู้เชิงรับที่มีปฏิสัมพันธ์กับเงื่อนไขภายในและหล่อหลอมโดยการโฆษณาทางการเมือง

3. การวิเคราะห์แนวทางการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แนวทางการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สื่อทางสังคมมีอิทธิพลต่อสังคมปัจจุบันเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์หรือวิทยุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโซเชียลมีเดีย ซึ่งนักเรียนหมกมุ่นอยู่กับโซเชียลตลอดเวลา ดังนั้น จึงได้รับอิทธิพลจากสื่อเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุที่ในปัจจุบันนี้เป็นโลกแห่งการสื่อสารซึ่งบทบาทของสื่อทางสังคมมีความสำคัญมากในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมือง เนื่องจากเยาวชนรุ่นใหม่ใช้การสื่อสารในสื่อทางสังคมเป็นส่วนมากและเข้ากับยุคสมัยของพวกเขา ดังนั้นเยาวชนมีความสนใจและตื่นรู้ทางการเมืองและเหตุการณ์ทางการเมืองของประเทศมากกว่าแต่ก่อน และสื่อทางสังคมเชื่อมต่อกับคนในสังคมได้อย่างรวดเร็วทันใจและมีประสิทธิภาพทำให้การตื่นรู้ทางการเมืองเป็นไปอย่างกว้างขวาง

แนวทางการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงสามารถแยกเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ด้านความสนใจทางการเมือง ด้วยอิทธิพลบทบาทของสื่อทางสังคมทำให้นักเรียนมีความสนใจประเด็นที่มีความขัดแย้งทางความคิดในสังคมมากที่สุด ให้ความสนใจเกี่ยวกับระบบ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ความสนใจกับพฤติกรรมของนักการเมืองที่แสดงบทบาทในปัจจุบัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขในอันที่ก่อให้เกิดการถ่ายทอดการกล่อมเกลากฎหมายการเมืองที่มีประสิทธิภาพ

2. ด้านความรู้ทางการเมือง แนวทางการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้วยอิทธิพลบทบาทของสื่อทางสังคมทำให้นักเรียนได้มีความรู้ดีเกี่ยวกับกระบวนการทางการเมือง นักการเมืองคนสำคัญในรัฐสภาของไทย และมีความรู้ดีเกี่ยวกับประเด็นการเมืองที่เกี่ยวข้อง

3. ด้านความเข้าใจทางการเมือง ด้วยอิทธิพลบทบาทของสื่อทางสังคมทำให้นักเรียนได้มีความเข้าใจสถาบันต่างๆ ที่ปฏิบัติการอยู่ในระบบการเมือง มีความเข้าใจเป็นอย่างดีในเรื่องกฎหมายและระเบียบต่างๆ ในการเมือง เข้าใจในประเด็นการเมืองที่เกิดขึ้น

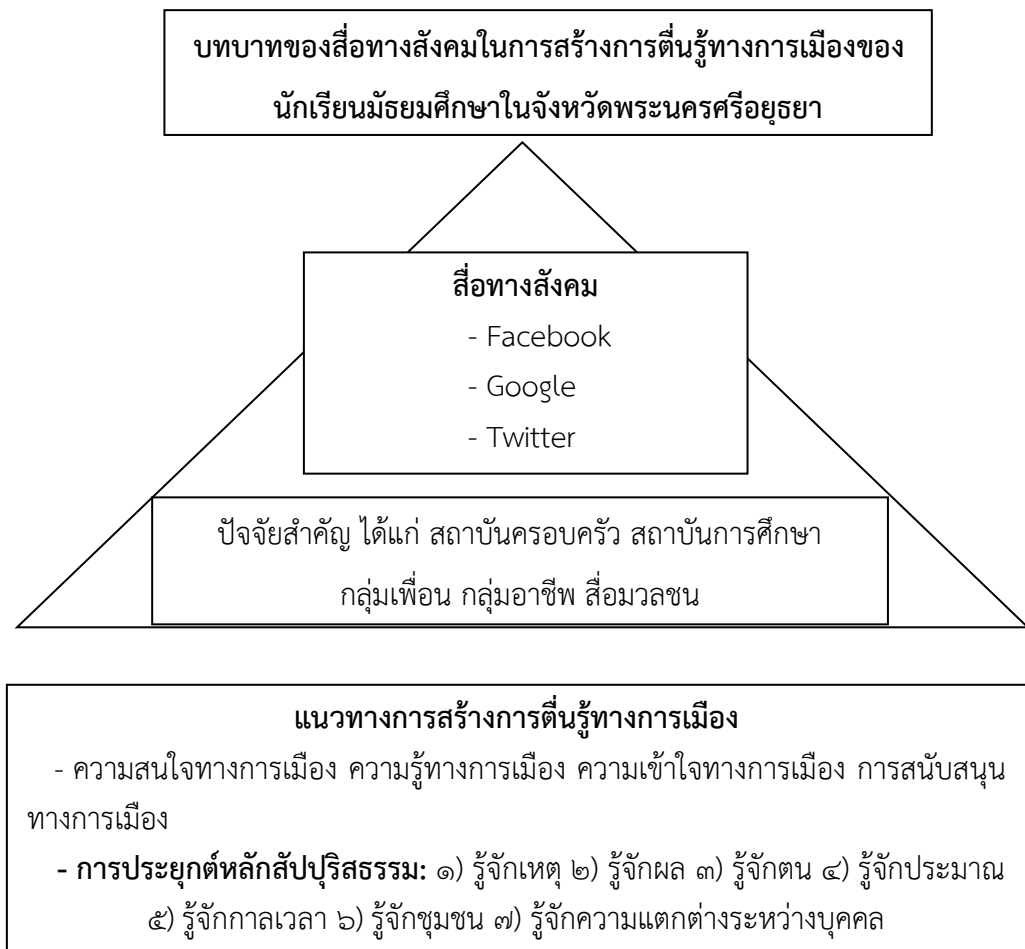
4. ด้านการสนับสนุนทางการเมือง สื่อทางสังคมมีบทบาทในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการสนับสนุนทางการเมืองทำให้นักเรียนเกิดการสนับสนุนการอบรมกล่อมเกลากฎหมายการเมือง สนับสนุนการได้มาซึ่งอำนาจของผู้นำตามหลักประชาธิปไตย สนับสนุนการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง สนับสนุนการดำรงอยู่ของประชาธิปไตยให้คงอยู่ยาวนาน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมือง

5. การประยุกต์หลักสัปปุริสธรรมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมือง เป็นสิ่งที่พึงามและเหมาะสมเพราะทำให้เยาวชนรู้จักกาลเทศะรู้จักคนรู้จักตนสถานที่รู้จักการเคารพสิทธิคนอื่นรู้จักรอคอยในสภาวะการณ์ต่างๆ 1) ด้านความเป็นผู้รู้จักเหตุ นักเรียนได้รู้จักเหตุที่ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การตื่นรู้ทางการเมือง ความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบัน หลักการแห่งการปกครองประชาธิปไตยที่ดี และได้รู้จักเหตุที่ทำให้ประชาธิปไตยมีคุณภาพและไม่มีคุณภาพ 2) ด้านความเป็นผู้รู้จักผล นักเรียนได้รู้ผลแห่งการปกครองแบบเผด็จการ การปกครองที่ไม่มีความชอบธรรม เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอยู่ตลอดทุกกิจกรรม ชุมชน ท้องถิ่น 3) ด้านความเป็นผู้รู้จักตน นักเรียนได้รู้ตนเองว่าได้แสวงหาความรู้ในการปกครองประชาธิปไตย 4) ด้านความเป็นผู้รู้จักประมาณ นักเรียนรู้จักความพอดีในการติดตามข่าวสารทางการเมืองต่างๆ ที่เกิดขึ้น 5) ด้านความเป็นผู้รู้จักกาลเวลา นักเรียนได้กำหนดกาลเวลาที่เหมาะสมในการรับสื่อทางสังคม รู้จักกาลเวลาที่จะส่งข่าวสารและรับข่าวสารทางการเมือง 6) ด้านความเป็นผู้รู้จักชุมชนหรือสังคม นักเรียนได้ใช้สื่อทางสังคมในด้านการแสดงความคิดเห็นที่มุ่งชุมชนเป็นหลัก ใช้สื่อทางสังคมในด้านการชักชวนเข้าร่วมทำกิจกรรมที่มุ่งไปยังกลุ่มเพื่อน และใช้สื่อสังคมเพื่อกระตุ้นการตื่นรู้ทางการเมืองที่มุ่งไปยังกลุ่มเยาวชน และ 7) ด้านความเป็นผู้รู้จักความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนได้ใช้สื่อทางสังคมส่งข่าวโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีเพศ วัย และการศึกษา

ดังนั้น ถ้าเรียนรู้หลักการวิธีการกระบวนการของระบบการเมืองการปกครองที่ดีแล้ว ก็จะทำให้เยาวชนและประชาชนได้มีพฤติกรรมคุ้นเคยหรือคุ้นชินกับระบบการเมืองนั้น มีการฝึก และเรียนรู้กระบวนการกล่อมเกลாதองการเมือง มีความคุ้นชินเรื่องเกี่ยวกับความเป็นประชาธิปไตย ยึดเสียงข้างมาก ความมีเหตุผลจะทำให้นักเรียนเรียนรู้และนำไปปฏิบัติทำให้นักเรียนมี วิจารณ์ญาณ มีเหตุผล ไม่ตกเป็นเครื่องมือรู้เท่าทันไม่ถูกหลอกมีความเคารพสิทธิผู้อื่นแบ่งปัน ความรู้ ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น มีวิจารณ์ญาณในการมีเหตุผล ซึ่งจะเป็ปัจจัยช่วยเสริม ระบบการปกครองให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น ทำให้ปลูกฝังเป็นอุดมคติของประชาชนจากรุ่นสู่รุ่น ให้มีการกล่อมเกลาทองการเมืองที่ดี และให้เยาวชนได้ตระหนักและตื่นตัวในทางการเมือง รู้เหตุ รู้ผล รู้คน และรู้กาล จะทำให้เข้าใจการเมืองอย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของกฤษฎพลณ์ บุญครอง และศิวัช ศรีโกคางกุล (2562) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง การ ตื่นตัวทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับเยาวชน ผลการศึกษาพบว่า สถาบันกล่อมเกลาทอง การเมืองมีบทบาทต่อความตื่นตัวทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.12, SD = 0.28) วัฒนธรรมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.31, SD = 0.31) นักศึกษาร้อย ละ ๙๗.๗๗ มีความเข้าใจทางการเมืองเป็นอย่างดี แต่มีความสนใจทางการเมืองค่อนข้างน้อย การมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.55, SD = 0.42) และนักศึกษา รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ คือ เฟซบุ๊ก มากที่สุด สรุปโดยภาพรวม นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น มีความตื่นตัวทางการเมืองในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นผลมาจาก การถูกปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในช่วงที่ผ่านมา ทศนคติที่มีต่อการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นักศึกษาคิดว่าจะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ ๙๗.๓๓ เหตุผลหลัก ในการตัดสินใจเลือก คือ นโยบาย ในอนาคตประเทศไทยน่าจะมีการรัฐประหารขึ้นอีก และ นักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่า จะเลือกพรรคอนาคตใหม่ มากที่สุด

องค์ความรู้

จากการศึกษาบทบาทของสื่อทางสังคมในการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถสรุปเป็นแผนภาพ ดังต่อไปนี้

สื่อสังคมประกอบด้วย Facebook Google และ Twitter ได้สร้างการตื่นรู้ทางการเมืองแก่นักเรียนมัธยมศึกษาในด้านความสนใจทางการเมือง คือ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความสนใจทางการเมืองในระดับที่สูง เนื่องจากสื่อสังคมเข้าถึงได้ง่ายและเผยแพร่ข่าวสารทางการเมืองได้อย่างรวดเร็ว ในสถานการณ์ปัจจุบัน เนื้อหาทางการเมืองได้ถูกเผยแพร่บนสื่อสังคม นักเรียนจึงกระตือรือร้นที่จะตรวจสอบความถูกต้องด้วยตัวเองได้สะดวกและรวดเร็ว และคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงที่ดีในทางการเมือง นี่คือมุมมองเชิงบวกที่สื่อสังคมออนไลน์สร้างขึ้น ดังนั้น สื่อสังคมออนไลน์จึงส่งผลกระทบต่อการเมือง ไม่เพียงเผยแพร่การรับรู้ทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังมี

ก่อให้เกิดการระดมพลทางการเมืองอีกด้วยและยังช่วยเหลือผู้คนในการตัดสินใจทางการเมือง ซึ่งปัจจุบัน นักเรียนเริ่มตระหนักถึงพัฒนาการทางการเมืองและสิทธิทางการเมืองของตนมากขึ้น

สื่อสังคมมีบทบาทสำคัญในการรับรู้สิทธิและหน้าที่ทางการเมืองของนักเรียน ช่วยให้พวกเขาเรียนรู้กฎหมายใหม่ สิทธิขั้นพื้นฐานทางการเมือง หัวข้อมาตราในรัฐธรรมนูญ และระดับของเสรีภาพที่ได้รับ และมีส่วนสำคัญให้นักเรียนได้รับความรู้ทางการเมือง เนื่องจากแพลตฟอร์มเหล่านี้สามารถติดตามเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับโลก พัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง ถ่ายทอดรายละเอียดของเหตุการณ์โดยตรง และสร้างความตระหนักรู้ในประเด็นระดับชาติ กำหนดนโยบายในอนาคตและรับทราบแผนระดับชาติ นอกจากนี้ สื่อสังคมออนไลน์ยังถือเป็นวิธีการสื่อสารระหว่างบุคคลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางสังคมอื่นๆ ที่ใช้งานในด้านการเมืองเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการหาเสียงทางการเมือง การประท้วงทางการเมือง การพูดคุยทางการเมืองทั้งโดยนักการเมืองและประชาชนทั่วไปเริ่มตระหนักถึงสิทธิทางการเมืองของตนมากขึ้น ทำให้องค์กรทางการเมืองที่จัดตั้งขึ้นต้องตอบสนองอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างยั่งยืน
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแนวทางการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้เกิดความยั่งยืน
3. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแนวทางการสร้างการตื่นรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในภูมิภาคอื่นๆ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของระบบการเมืองไทยสืบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- วิโชติ วัฒนโณ. (2555). *พฤติกรรมการเมืองเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Abdul Ghani et al. (2020). Social Media a Tool of Political Awareness and Mobilization: A Study of Punjab, Pakistan. *International Journal of creativity and Change*, 14(5).
- Al-Jasser, S. (2020). New Media and Political Awareness: The Role of News Networks on Social Media Platforms Twitter in Shaping Political Awareness among Saudi Students in the University Level. *Arab Journal for the Humanities Kuwait University*, 38(151), 141-184.
- Delton, Russell J. (2006). *Citizen Politics* (4th ed.). Warshington D.C.: QC Press.
- Khamoka, Idow Abdal. (2022). The Role of Social Media Websites in Political Awareness Shaping. *Academic Journal of Nawroz University*, 11(2), 91-107.
- Patrut, Bogdan and Monica Patrut (ed.). (2014). *Social Media in Politics*. Switzerland: Springer International Publishing.
- Saber, L. (2017). New Media Platforms as new tools for the production of political awareness in Algeria. *Journal of Human Science Larbi Ben M'hidi University*. Oum El-Bouaghi (8), 67-82.